

koncem r. 1925 do držby, správy a užívání, knihovní vlastnictví k tomuto zbytkovému statku nebylo však posud jmenovanému přídělci vtěleno a jest tudíž tento přídělce dosud jen držitelem a uživatelem statku toho. Nemůže se proto v daném případě jednat o exekuci vnučenou správou ani podle § 98 ex. ř. (nemovitosti v knize pozemkové zapsané), poněvadž povinný dosud v knize pozemkové zapsán není a proti posavadnímu knihovnímu vlastníkovi exekuce se nevede, ani podle § 102 ex. ř., poněvadž nejde o vnučenou správu nemovitosti v knize pozemkové nezapsané. Předmětem exekuce této mohou být tudíž jen práva majetková (práva držební a užívání) povinnému ke zbytkovému statku příslušící a zabavení takových práv děje se dle § 331 ex. ř., takový návrh však učiněn nebyl.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele nevyhověl. Odůvodnění:

Prísvědčiti nelze ani vrchnímu soudu, že by tu byla na místě exekuce dle § 331 ex. ř. zabavením držebních a užívacích práv, která předpokládá předem zabavení povolené a provedené dle předpisu tam daného. Nejdříve však nutno zabývatí se hledisky jeho se stanoviska vnučené správy nemovitosti samé. Povoliti exekuci dle obdoby § 102 ex. ř., jak stížnost si přeje, ovšem nelze, protože případ, kde nemovitost v knihách zapsána není, jest podstatně jiný, než když v knihách zapsána jest, pročez zákon obojí také zvláště upravuje. Zde by mohla být žádána jen vnučená správa dle § 98 až 101 ex. ř., ale muselo by se předsejiti dle § 101 ex. ř., protože dokud strana povinná není za vlastníci nemovitosti, na níž se exekuce vede, knihovně zapsána, je vnučená správa na ni dle stavu veřejné knihy neproveditelná. V tom tedy s vrchním soudem souhlasiti nelze, že exekuci dle § 98 ex. ř. vůbec jíti nemůže, neboť § 101 ex. ř. nařizuje, aby dle povahy závady buď exekuce byla zastavena anebo lhůta k odstranění závady byla vymáhající straně určena, i musilo by se tedy teprv uvažovati, co z toho bylo by vzhledem k povaze případu na místě.

A ovšem nelze popřítí, že návrh exekuce zní prostě na povolení vnučené správy nemovitosti, než exekuce ta nemůže být vůbec povolena z důvodů jiných, totiž z důvodu práva veřejného, protože jde, jak sám návrh praví, o nemovitost straně povinné St. Poz. Úřadem v řízení přídělčím přidělenou a na otázku § 101 ex. ř. to vůbec nedojde, protože jde o zásadu, bránící již povolení exekuce, kterou tedy respektovati sluší již povolujícímu soudu.

Dlužno totiž přihlížeti k § 23 před. zák., jenž ukládá St. Poz. Úřadu povinnost při přidělu a tudíž v přidělovací listině určití omezení, jimž právo přídělce má být podrobena, a jichž je třeba, aby zabezpečeno bylo, že přidělená půda nebude odcizena účelům, jež přiděl sleduje (t. j. agrárněreformním) a aby omezení ta, hodí-li se k tomu, dal knihovně vyznačiti.

Poněvadž se neví, jaká to omezení budou a nelze jim povolením exekuce prejudikovati, není možno exekuci na nemovitosti tu povoliti, leda se svolením St. Poz. Úřadu, jemuž posouditi sluší, nebude-li exekuce odporovati obmyšleným omezením, jež mohou záležeti také v tom, že bude nabyvateli zakázáno do určité doby nemovitost nejen zciziti, ale i zatřítí, vyjma šlo-li by o dosažení dlouhodobého úvěru dle úvěrového zákona.

Z těch důvodů však také nelze dopustiti exekuci zabavením držebních a užívacích práv povinné strany dle § 311 ex. ř., neboť i to jsou právě práva nabytá přídělím a jde pořád o tutéž závalu a tutéž zásadu. Ostatně by tu účinky mohly být ještě horší než při exekuci vnučenou správou, neboť při exekuci dle § 331 ex. ř. jest přípustno i zpeněžení prodejem (§ 332 ex. ř.) ne pouze vnučenou správou (§ 334 ex. ř.).

Bylo proto tak uznati, jak se stalo.

Dědic, přihlásivší se z poslední vůle k pozůstalosti, třeba i s dobrodinním inventáře, stává se *ihned* osobním dlužníkem legatáře, bylo-li mu uloženo zůstavitelem plniti odkaz a pozůstává-li odkaz z doživotního důchodu, jest splatný ihned.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 10. listopadu 1926 RV I 999/26. Zemský soud civ. v Praze Ck V 198/25.)

Žalobce (odkazovník) žaloval dědice o vyplacení legátu (renty). Žalovaný namítal nedostatek pasivní legitimace, jelikož se přihlásil jen s dobrodinním inventáře, měl proto právo žalovati pozůstalost.

Ve všech stolicích bylo uznáno dle prosby žalobní. Z důvodů stolice druhé uvádí se: Námitka nedostatku pasivní legitimace je za skutečnosti prvním soudem zjištěných zřejmá bez-

důvodna, neboť je-li jisto, že žalovaná byla zůstavitelkou ustanovena universální dědičkou, že zůstavitel jí uložil plnění odkazu ve prospěch žalobkyně, že žalovaná se přihlásila s dědictvím s dobrodinním inventáře, vyplývá z toho, že žalovaná je po zákonu povinna, aby jako osobní dlužnice plnila odkaz jí uložený (§§ 684, 821, 550 obč. ř.). Přihláška k dědictví s dobrodinním inventáře nemá za následek, že by dědic byl povinen plniti odkaz pouze z toho, čeho se mu z pozůstalosti dostane. Přihláška taková chrání dědice jen potud, že nemusí platiti věřitelům a odkazovníkům více, než co činí pozůstalostní jmění. Žalovaná však ve sporu ani netvrdila, že by pozůstalostní jmění na zaplacení pozůstalostních dluhů a splnění odkazu nestačilo.

Z důvodů nejvyššího soudu: Žalovaná strana zdůraznila sama v odvolání, že uplatňovala ve sporu pouze námitku nedostatek pasivní legitimace. Pak-li proto odvolací soud v důvodech svých uvedl, že žalovaná ve sporu ani netvrdila, že žalobní nárok byl nějak uspokojen, ani že by pozůstalostní jmění na zaplacení pozůstalostních dluhů a odkazu nestačilo, tu shoduje se tento skutkový předpoklad odvolacího soudu s obsahem procesních spisů, když žalovaná skutečně takových tvrzení neučinila a není s nimi tudíž v odporu.

Ani výtka nesprávného právního posouzení neobstojí. Po té straně jest dodavatelku odkázati předně na případné důvody napadeného rozsudku, které hovějí úplně zákonu i stavu věci.

Vzhledem na výtky v dovolání uplatňované jest podotknouti toto: K námitce, že žalující strana byla oprávněna nejvýš žalovati částky svého důchodu, které byly splatny až do dne podání žaloby, nelze přihlížeti, poněvadž jest novotou po zákonu nepřípustnou (§ 504 odst. 2. c. ř. s.).

Hlavní námitka žalované strany vrcholí v tom, že neměla být osobně žalována, nýbrž že měla být žalována pozůstalost. Názor ten jest úplně mylný. Žalobkyně domáhá se žalobou nároku z odkazu. Nárok tento zakládá se na poslední vůli (§ 647 obč. z.) a vzniká ipso jure ihned po smrti zůstavitele (§ 684 obč. z.) pokud není podmíněný (§ 699 obč. z.) a to zpravidla proti dědici (§ 649 obč. z. a Krasnopolskí Erbrecht, str. 139). Poměr dědice k odkazovníkovi jest podle toho poměr osobního dlužníka k věřiteli (§ 649 a 688 obč. z.).

Právem proto domáhá se žalobkyně nároku svého po žalované straně, když tato jest, jako není sporné, dědičkou a jí také uložil zůstavitel podle poslední vůle odkaz plniti.

Neodůvodněnému dovolání bylo proto odepřiti úspěch.

Záložně (zapsanému společenstvu s ručením obmezeným) nemůže být povolena změna stanov v tom směru, aby byla oprávněna poskytovatí úvěr a povolovatí zápůjčky i nečlenům, jelikož by činností takovou porušovala zákon.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 20. října 1926 R I 891/26. Obchodní soud v Praze Firm 4389/26.)

Záložna v X, zapsané společenstvo s ručením obmezeným, opověděla změnu stanov v tom směru, že bude povolovatí úvěr a zápůjčky výjimečně nečlenům.

Rejstříkový soud opověď tu zamítí.

Rekursní soud stížnosti nevyhověl.

I revisní rekurs zůstal z těchto důvodů bez úspěchu: Dovolacímu rekursu nelze vyhověti, poněvadž zde není podmínky § 16 patentu z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.

Stěžovatelka míní, že naříkané usnesení je v rozporu se zákonem. Neprávem. Stěžovatelka jest společenstvem ve smyslu zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. Jako takové musí svou činností směřovati jediné k podpoře výdělků a hospodářství svých členů prostředky v stanovách uvedenými. Každý jiný účel je vyloučen a nesmí býti společenstvu dovolen, neboť by pak přestalo býti společenstvem ve smyslu zákona. To plyne jednak ze znění § 1 zák., jednak také z předpisu § 88 zákona, který přímo označuje za přechín, jestli společenstvo svou činnost nebo své jednání rozšiřuje na jiné předměty než ony, které jsou uvedeny v § 1 zákona. To, čeho se stěžovatelka změnou stanov domáhá, totiž povolování úvěru a zápůjček výjimečně nečlenům, bylo by podporováním blaha nejen členů, nýbrž i osob třetích, kterýžto účel jest zákonem vyloučen. Nejde tu jen o zaopatření prostředků k dosažení účelu společenstva, jak míní dovolací rekurs, nýbrž o změnu účelu samého způsobem nepřípustným. Ježto pak podle § 11 zákona nesmějí se stanovy od zákona uchýliti, pokud toho zákon nedopouští, nelze vůbec požadované změny stanov povoliti, jelikož by se to přičilo zákonu.